

Tynset kommune

SÆRUTSKRIFT

Arkivsak: 19/2676

ENDRINGER I BARNEHAGELOVEN - HØRING

Saksnr. **Utvalg**
123/19 Formannskapet

Møtedato
07.11.2019

Kortversjon av saken:

Kunnskapsdepartementet har sendt på høring: Forslag til endringer i barnehageloven (innføring av lovregler om psykososialt barnehagemiljø og internkontroll med mer). Høringsfristen er 13.november 2019.

Høringsnotatet omhandler:

- Nytt kapittel VII om psykososialt barnehagemiljø
- Ny § 7 c Krav til samlet barnehagebygg
- Ny § 7 d om internkontroll
- Lovkrav til uavhengig organisering av myndighetsoppgaver på barnehageområdet

Forslagene til lovendringer berører Tynset kommune både som barnehageeier og som barnehagemyndighet. Kommunen ønsker derfor å avgi høringsuttalelse i saken.

Vedlegg

1. Høringsuttalelse fra Tynset kommune vedrørende forslag til endringer i barnehageloven (innføring av lovregler om psykososialt barnehagemiljø og internkontroll med mer).
2. Høringsnotat. Forslag til endringer i barnehageloven (innføring av lovregler om psykososialt barnehagemiljø og internkontroll med mer.)

Melding om vedtak sendes til:

Kunnskapsdepartementet. Høringsuttalelsen sendes elektronisk ved bruk av den digitale løsningen for høringsuttalelser på www.regjeringen.no/id2662762

Saksopplysninger

Departementets forslag til lovendringer omhandler 4 ulike områder:

- Nytt kapittel VII om psykososialt barnehagemiljø
- Ny § 7 c Krav til samlet barnehagebygg
- Ny § 7 d om internkontroll
- Lovkrav til uavhengig organisering av myndighetsoppgaver på barnehageområdet

Nytt kapittel VII om psykososialt barnehagemiljø

Allerede i behandlingen av Folkehelsemeldingen, Meld. St.19 (2014-15) varslet regjeringen en gjennomgang og oppdatering av regelverket for fysisk og psykisk miljø i barnehager og skoler. I behandlingen av Meld. St. 19 (2015-16) *Tid for lek og læring – bedre innhold i barnehagen* fattet Stortinget enstemmig følgende anmodningsvedtak:

«Stortinget ber regjeringen fremme forslag om egen lovhjemmel om et trygt omsorgs- og læringsmiljø i barnehagen, jf opplæringslovens § 9a»

Krav til barnehagens fysiske og psykososiale miljø er i dag regulert i *Forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler* og i *Rammeplan for barnehagen* (forskrift til barnehageloven).

Ny forskrift om miljø og helse i barnehager og skoler er også sendt ut på høring, og må ses i sammenheng med forslaget til ny barnehagelov. Forslag til ny forskrift om miljø og helse i barnehager og skoler omhandler derfor bare det fysiske miljøet siden bestemmelsene om det psykososiale miljøet er foreslått tatt inn i barnehageloven. De nye kravene til det psykososiale miljøet foreslås samlet i kapittel VII i barnehageloven.

Herunder foreslås 3 nye paragrafer:

Ny § 20 Nulltoleranse og plikt til fremmede og forebyggende arbeid.

Første ledd fastslår et krav om nulltoleranse mot krenkelser av barn, fra andre barn og fra de som jobber i barnehagen. Det avgjørende er, om barnet som blir utsatt kan oppleve det som nedverdiggende eller integritetskrenkende. Her fastslås også at alle som arbeider i barnehagen har plikt til å gripe inn når et barn blir utsatt for slike krenkelser.

Andre ledd fastslår at barnehagen skal arbeide systematisk for et trygt og godt barnehagemiljø som fremmer helse, trivsel og læring for alle barn, og arbeide for å forebygge krenkelser, som for eksempel systematisk utestengelse og mobbing.

Ny § 21 Aktivitetsplikt når ett eller flere barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø

Første ledd fastslår at alle som arbeider i barnehagen skal følge med på om barna har et trygt og godt barnehagemiljø.

Andre ledd fastslår at alle som arbeider i barnehagen skal varsle barnehagens styrer dersom de får mistanke eller kjennskap til at et barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø. Styrer er ansvarlig for at barnehagen håndterer og følger opp varslene på en ansvarlig måte. I alvorlige tilfeller skal styrer varsle den som er ansvarlig (eier) for barnehagen.

Tredje ledd fastslår at barnehagen snarest skal undersøke saken, ved mistanke om, eller kjennskap til at et barn ikke har et trygt og godt barnehagemiljø. Plikten til å undersøke trer inn sjøl om årsaken til at barnet ikke har et trygt og godt barnehagemiljø skyldes forhold eller hendelser som har skjedd utenfor barnehagen, eller tilbake i tid.

Fjerde ledd fastslår at når barn eller foreldrene sier ifra om at barnet ikke har et trygt og godt barnehagemiljø, eller når barnehagens undersøkelser viser dette, skal barnehagen, så langt det finnes egnede tiltak, sørge for at barnet kan ha et trygt og godt barnehagemiljø. Hva som er barnets beste skal være et grunnleggende hensyn i vurderingen av hva slags tiltak barnehagen kan sette inn.

Femte ledd fastslår at barnehagen skal lage en skriftlig plan når det skal gjøres tiltak i en sak. Planen må minimum beskrive:

- hvilke problem tiltakene skal løse
- hvilke tiltak barnehagen har planlagt
- når barnehagen skal gjennomføre tiltakene
- hvem som er ansvarlig for å gjennomføre tiltakene
- når barnehagen skal evaluere tiltakene

Ny §22 Skjerpet aktivitetsplikt dersom en ansatt krenker et barn

Bestemmelsen fastslår at dersom en som arbeider i barnehagen får mistanke om, eller kjennskap til, at en annen som arbeider i barnehagen utsetter et barn for krenkelser som utestenging, mobbing, vold, diskriminering eller trakassering, skal vedkommende straks varsle

barnehagens styrer. Styrer skal varsle den som er ansvarlig for barnehagen. Dersom det er styrer i barnehagen som krenker et barn, skal den ansvarlige (eier) varsles direkte av den som har mistanke om, eller kjennskap til krenkelsene. Undersøkelser og tiltak, etter § 21 (aktivitetsplikten) tredje og fjerde ledd, skal iverksettes straks. Hvis det ved nærmere undersøkelser viser seg at en ansatt faktisk har krenket et barn, må barnehagen også vurdere ulike tiltak rettet mot den aktuelle ansatte.

Departementet foreslår videre et nytt fjerde ledd i lovens § 3 Barns rett til medvirkning og hensynet til barnets beste. Nytt fjerde ledd fastslår at barnets beste skal være et grunnleggende hensyn i barnehagens arbeid. Bestemmelsen skal forstås i tråd med det som følger av Grunnloven § 104 og barnekonvensjonen, artikkel 3. Barnets behov og forutsetninger er utgangspunktet for en vurdering av hva som er barnets beste. Der barnehagen skal ta avgjørelser om et barn, må den i hvert tilfelle gjøre en konkret og individuell vurdering av hvilke tiltak som vil være til beste for det enkelte barnet.

Departementet har også vurdert lovfesting av individuell rett med en håndhevingsordning, men foreslår ikke å innføre en individuell rett og et system for håndheving av enkeltsaker. Dette begrunner departementet med at en lovregulering med rettighetsfesting vil rette mye oppmerksomhet mot enkeltbarn og enkeltforeldre, framfor barnehagens systematiske arbeid for å skape et godt miljø i barnegruppene.

Ny § 7 c Krav til samlet barnehagebygg

Bestemmelsen fastslår at barnehagens lokaler og utearealer skal ligge samlet, med mindre det foreligger særlige hensyn som tilsier at de bør ligge på ulike steder.

Ny § 7 d Den ansvarlige for barnehagen skal ha internkontroll for å sikre at kravene i barnehageloven og forskriftene til loven følges

Første ledd fastslår at den som er ansvarlig for barnehagen skal ha internkontroll for å sikre at barnehageloven med forskrifter følges.

Andre ledd fastslår at internkontrollen skal være systematisk og tilpasses barnehagens størrelse, egenart, aktiviteter og risikoforhold.

Tredje ledd fastslår hvilke aktiviteter internkontrollen skal inneholde.

Lovkrav til uavhengig organisering av myndighetsoppgaver på barnehageområdet

Første ledd fastslår at kommunen skal organisere de oppgaver den har som barnehagemyndighet uavhengig av oppgavene den har som eier av en eller flere barnehager. Det betyr at kommunens oppgaver som barnehagemyndighet ikke skal bli lagt til styrere eller et kontor eller en etat som også ivaretar kommunens oppgaver knyttet til å drive barnehager.

Kravet om uavhengighet skal bidra til å sikre at kommunen har et tilstrekkelig uavhengig forhold til de kommunale barnehagene når den utfører oppgaver som barnehagemyndighet.

Andre ledd fastslår at kommunen skal likebehandle private og kommunale barnehager når den utfører oppgaver som barnehagemyndighet. Dette er en tydeliggjøring av gjeldende rett.

Saksvurdering

Kunnskapsdepartementet har sendt på høring; *Forslag til endringer i barnehageloven (innføring av lovregler om psykososialt barnehagemiljø og internkontroll med mer).*

Høringsfristen er 13.november 2019. Rådmannens forslag til høringsuttalelse fra Tynset kommune er vedlegg i saken.

Vedtaket konsekvenser for klima og miljø

Vedtaket i denne saken gir ingen konsekvenser for en bærekraftig utvikling med hensyn til klima og miljø.

Innstilling:

Kommunestyret vedtar «*Høringsuttalelse fra Tynset kommune vedrørende forslag til endringer i barnehageloven (innføring av lovregler om psykososialt barnehagemiljø og internkontroll med mer)*», som er vedlagt denne saken. Høringsuttalelsen sendes Kunnskapsdepartementet.

Formannskapet behandlet saken i møte 07.11.2019 :

Rettelse i innstillingen: Formannskapet vedtar.....

Rådmannens innstilling, med rettelse, enstemmig vedtatt.

Vedtak

Formannskapet vedtar «*Høringsuttalelse fra Tynset kommune vedrørende forslag til endringer i barnehageloven (innføring av lovregler om psykososialt barnehagemiljø og internkontroll med mer)*», som er vedlagt denne saken. Høringsuttalelsen sendes Kunnskapsdepartementet.